

resultaters fremkomst betegnes som ubekendt.

Tavlernes enkeltelementer kan ikke sikkert føres hen netop til Notke selv. Kunstneren og karakteren Notke glider som alle tilskrivningerne ud af vores hænder. Forfatteren når frem til den negative slutning, at Notke som skaber ikke kan udpeges på de bevarede arbejder; de er skabt af et teamwork, og Notkes rolle har sikkert i hovedsagen kun været entreprenørens, som ved udlicitation af tavlens forskellige dele har fundet de dygtigste hænder.

Moltke berører mange centrale problemer, som ikke snævert er knyttet til Bernt Notke. Dette gælder bl. a. arbejdsgangen i et middelalderligt værksted, det tidsbundne og -typiske stillet over for det individuelle, stafseringsmalernes betydning for det endelige arbejde sammenstillet med billedsnidernes, etc. Kunstkritiske domme er der få af; forfatteren foretrækker at fremlægge et fint billedmateriale, som udgør hele bind II. Herved opdager man tavlernes svagheder fastholdt i nærbilleder; men til gengæld er der også kvaliteter, som afstanden op til malerier og figurer ellers vanskeliggør tilegnelsen af, der nu ved fotografierne trækkes ned foran vores øjne. Her som gennem teksten får vi et mere nuanceret og vel nok mere sandfærdigt billede af Notke og hans værkstedes formåen, end vi tidligere har haft.

Lars Dybdahl

Hans Øllgaard: *Jens Bloch. Biskop i Viborg 1805–1830. (Historisk Samfund for Viborg Amt, 1970). 105 s.*

De foreliggende trykte kilder suppleret med nogle arkivalske oplysninger er sammenskrevet til en beretning om Blochs liv. Han forsøgte at komme til

universitetet som videnskabsmand; men det lykkedes ikke. Efter år som præst ved Holmens kirke og en kort tid som bisp i Kristianssand, var han i 25 år biskop i Viborg. Bogen rummer en del småtræk til belysning af dels unge videnskabsmænds forhold, dels biskoppeligt arbejde. Hverken i den henseende, eller når det gælder Blochs personlighed, fremlægges der dog væsentligt nyt. I øvrigt er bogen mærkværdig gammeldags i hele sin metode og fremstillingsform; mest af alt mindende om de forskellige levnedsløb en række grundtvigske forfattere skrev i 19. årh. Karakteristisk er en vending som: »For at minde os om tiden, han lever i, udsender han 1807 til provsterne »en del tilsendte eksemplarer af hoslagte ypperlige afhandling om hørvavl« til uddeling til præsterne«. Det var dog næppe af hensyn til vor tids historiske interesse, at Bloch tog dette initiativ.

Vagn Dybdahl

Ib Koch-Olsen og Svend Erik Stybe (red.): *Studenter gennem 150 år. Træk af Studenterforeningens historie 1820–1970. (Hassing, 1970). 159 s.*

Alene omfanget tydeliggør straks, at det her er en anden slags bog end H. C. A. Lunds og Carl Dumreichers store fremstillinger fra 1896–98 og 1934–43, som tilsammen nåede op til 1889. Det er en række episodiske skildringer af flere forskellige forfattere; det er dog lykkedes både at fastholde begebenheder af almenpolitisk betydning – navnlig fra 1930'erne og 1940–45 – at opridse hovedtendenserne i foreningens historie og ikke mindst også at indfange de forskellige perioders hovedstemninger. Dette skyldes tillige et fortræffeligt og velanvendt billed-